

GEMMA

Fejlesztő Nevelés-oktatást Végző Iskola, Általános Iskola és Készségfejlesztő Iskola

**Készségfejlesztő iskola, gyakorlati évfolyamának (11-12.) szakmai programja,
közismereti tantárgyakból**

Szeged
2017.

Módosítva 2018. szeptember 01.
Módosítva 2019. szeptember 02.
Módosítva 2020. június 29.
Módosítva 2022. szeptember 01.

Tartalom

Tartalom	2
A képzés szabályozásának jogi háttere	3
A képzés szervezésének feltételei	3
A tanulók felvételének feltételei	3
A tanulók tanulmányi munkájának értékelése.....	4
A képzés célja, szakmai követelményei.....	6
Fejlesztési területek, nevelési célok.....	7
A NAT-ban meghatározott kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés	9
Egységesség és differenciálás.....	11
A készségfejlesztő iskola 11-12. évfolyamainak képzés struktúrája és óraszámok: a képzési idő: 2 év.....	13
A gyakorlati évfolyam közismereti tantárgyai.....	15
Kommunikáció	15
Számolás-mérés.....	24
Környezet és egészségvédelem.....	32
Testnevelés.....	42
Osztályfőnöki óra.....	50
Ábrázolás-alkítás	55
11-12. évfolyam fél évi, év végi értékelő táblázatai.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Legitimációs záradék	61

A KÉPZÉS SZABÁLYOZÁSÁNAK JOGI HÁTTERE

- Magyarország Alaptörvénye
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 2020. EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelveiről
- 53/2016. (XII. 29.) 2020. EMMI rendelet, Kerettanterv a készségfejlesztő iskolák számára, közismereti évfolyam
- 53/2016. (XII. 29.) 2020. EMMI rendelet, Kerettanterv a készségfejlesztő iskolák számára, gyakorlati évfolyam szakmai moduljai
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.

A NAT által megfogalmazott műveltségi anyagot közvetlenül, teljes egészében nem lehetséges átvenni a készségfejlesztő iskola kerettantervébe, de a „kiemelt fejlesztési feladatokkal”, a megnevezett kulcskompetenciákkal, valamint az Irányelvekben és a Kerettantervben meghatározott fejlesztési területek százalékos arányaival kerettantervünk korrelál, bizonyos tartalmi változtatásokkal és főleg egyszerűsítésekkel, de összességében lefedi a NAT által adott tantárgyakra meghatározott témakörök tartalmi egészét.

A KÉPZÉS SZERVEZÉSÉNEK FELTÉTELEI

A képzést a törvényi szabályozásokban előírt feltételekkel rendelkező pedagógus és egyéb szakember láthatja el.

A gyakorlati képzés oktatása tantermekben, tanműhelyekben, ill. sikeres együttműködési szerződés alapján, külső munkahelyeken történik.

A TANULÓK FELVÉTELÉNEK FELTÉTELEI

Azon közép súlyos értelmileg akadályozott és autizmus spektrumzavarral élő tanulók vehetők fel, akik befejezték általános iskolai tanulmányaikat. Az illetékes Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság intézménykijelölési szakvéleménye alapján és miután a szülők tudomásul vették és elfogadták a szülői egyesület szabályait, a felvételtől, a felvett tanulók végleges névsoráról az igazgató dönt.

A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ÉRTÉKELÉSE

Az *értékelés célja* visszajelzést adni a tanuló, a csoport és az oktatás-nevelés valamennyi érintett szereplője számára a tanulónak az oktatás-nevelés folyamatában elért fejlődéséről.

Feladata, hogy rámutasson a további fejlődés érdekében a tanuló és a pedagógus számára a szükséges tennivalókra.

Pedagógiai véleményt tanév elején és a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság kérésére, ill. egyéb, szükséges esetekben készítünk.

Érdemjeggyel tanítási év közben nem értékelünk, de nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy oktatóink folyamatosan figyelemmel kísérik és szóban értékeljék a tanulók gyakorlati munkavégzését is.

A tanulók értékelése kompetencia alapú, fejlesztő értékelés. Félévkor a tanulók a tantestület által egységes formátumban kidolgozott és elfogadott **szöveges értékelést** kapnak. A tanév végén bizonyítvánnyal és a második félévre is kitöltött egységes szöveges értékeléssel történik a minősítés.

Tanév végén a szöveges értékelés mellett, a **bizonyítványban** elfogadott ötfokozatú skálán érdemjegy adásával történik, mely érdemjegyeket a bizonyítványban található fogalmakkal egyeztetünk.

A kiemelkedő tanulói teljesítményt dicsérettel jutalmazzuk.

Tantárgyi dicséret: „.....tantárgyból dicséretben részesítem”.

Tantárgyi dicséret esetén jeles helyett kitűnő a tanuló tudásának minősítése.

A gyakorlati évfolyam befejezésekor tanulóink elméleti és gyakorlati *modulzáró* vizsgát tesznek.

Elmélet: A képzés végén a tanuló előre összeállított feladatsor alapján a gyakorlati tevékenység mellett számot ad elméleti tudásáról.

Gyakorlat: A gyakorlati vizsgán be kell mutatni egy készterméket vagy munkafolyamatot, ami lehet digitálisan rögzített is. Azt a készterméket vagy munkafolyamatot kell bemutatni a tanulónak, amit a legjobbnak tart a tanuló a munkái közül. E mellett, egy elkezdett munkadarabon pedig folytatja a munkát, bemutatva gyakorlati ismereteit.

Vizsgabizottság: gyakorlati tevékenységet oktató szakemberekből, szakirányú végzettségű gyógypedagógusból és a bizottság elnökéből áll.

Vizsgabizonyítvány minősítése:

Kiválóan megfelelt:

- A tanuló az elméleti és gyakorlati vizsgán képes az önálló munkavégzésre, egyéni ötleteit felhasználja, korrigálja hibáit, a pontos és kitartó munkavégzésre törekszik.

Jól megfelelt:

- A tanuló irányítás mellett képes a feladatok levégzésére, munkájában körültekintő.

Megfelelt:

- A tanuló segítséggel el tudja végezni az adott tevékenységeket, ha szükséges, képes segítséget kérni.

A képzésben részt vett:

- A tanuló segítséggel, balesetmentesen képes egyszerű munkafázist elvégezni.

A KÉPZÉS CÉLJA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

- A készségfejlesztő iskola tanulói számára készült kerettanterv célja az egyéni sajátosságokhoz igazodóan a képességeknek és érdeklődésnek megfelelő gyakorlati tevékenységek kiválasztása, a minél teljesebb körű felkészítés az iskola utáni gyakorlati feladatok ellátására.
- Az évfolyamok közismereti tantárgyai a 9-10. évfolyamokon elért tudásra építenek, azt megerősítik a gyakorlati képzés céljainak és feladatainak függvényében.
- A képzés célja, hogy kialakítsa a tanulóban az igényt a felnőtt életben szükséges tevékenységek elsajátítása, ellátása és minél önállóbb gyakorlása iránt, támogassa a gyakorlati műhelyekben elengedhetetlen praktikus készségek, figyelem, fegyelem, motiváció, pontosság, türelem kialakulását.
- A képzés feladata a munkafolyamat ellátásának, a munkatevékenységeket támogató készségeknek tudatos, célorientált fejlesztése, a kitartás megalapozása.
- A képzés során törekedni kell az egyéni képességstruktúra feltérképezésére és minél teljesebb körű fejlesztésére az eltérő szükségletek alapján.
- A gyakorlati oktatás során szem előtt kell tartani a hétköznapi életben előforduló felhasználások bemutatását, a gyakorlatias elsajátítást, a tevékenységek szükségességének példáit a felnőtt életben előforduló helyzetekben.
- A képzés alatt minél több lehetőséget kell adni a szituációs helyzetekben történő megértésre, gyakorlásra.
- A készségfejlesztő iskola 11-12. évfolyamain a gyakorlati tevékenységek elméleti ismereteit, alapjait is a gyakorlatban, folyamatos bemutatás, ismétlés, gyakorlás keretében célszerű elsajátítani.
- Törekedni kell az egyéni különbségekből, sajátos nevelési igényből adódó tevékenységválasztásra és az egyéni életutak alakulásában szerepet játszó lehetőségek minél teljesebb körű felismertetésére és elfogadására.
- Kiemelt figyelmet kell fordítani a munkavégzéshez szükséges szociális készségek, kommunikáció, a közösségi magatartás, a kölcsönös segítség, a csapatszellem fejlesztésére.
- Mindezek eléréséhez fontos a tevékenykedésre, az aktív felnőtt életre ösztönző, cselekvéseken alapuló, a szellemi és fizikai aktivitásra ösztönző, motivált légkör megteremtése.

FEJLESZTÉSI TERÜLETEK, NEVELÉSI CÉLOK

A készségfejlesztő iskola tanulója a gyakorlati évfolyamokon:

- Erkölcsi nevelés területén: A készségfejlesztő iskolai tanuló a gyakorlati évfolyamokon az erkölcsi nevelés területén szociális kapcsolataiban felkészül a munkahelyi közösségbe történő beilleszkedésre, megismeri a munkatársi kapcsolatok kialakításához szükséges alapelveket. Képes társas kapcsolataiban a közösségi magatartás alapvető formáinak megtartására, alkalmazására, fejlődik feladatainak elvégzéséhez szükséges kötelességtudata. Megismeri és elfogadja az egyéni különbségekből adódó praktikus lehetőségeket, kialakul az egymás segítése iránt érzett igény.
- Nemzeti öntudat és hazafias nevelés területén: a tanuló érdeklődik környezete szokásai és hagyományai iránt, bővülnek ismeretei a társadalom és az őt körül vevő közösség ünnepeiről, jeles helyszíneiről. Kötődik és aktívan részt vesz a helyi megemlékezéseken, felismeri a haza legfontosabb értékeit és szimbólumait.
- A tanuló az állampolgárságra, demokráciára nevelés terén: megismeri és iskolai keretekben gyakorolja a demokratikus döntési szabályokat, igényli a saját hétköznapi életét meghatározó körülmények megismerését, a befolyásoló tényezőket figyelembe vevő választás lehetőségét, az önálló döntés szabadságát, aktívan részt vesz a közösség döntéshozatalában. Törekszik a társadalmi elvárásoknak megfelelő magatartásformák, jogok és kötelezettségek betartására.
- A tanuló önismeretének és társas kapcsolati kultúrájának fejlesztése során: megismeri és elfogadja reális életlehetőségeit, kialakul igénye a felnőtt élet kapcsolatairól, tudatosan gyakorolja a különböző helyzetekben szokásos viselkedésformákat. Fejlődik önbizalma, önértékelése, felismeri az érzelmi élet fontosságát és irányíthatóságát. Személyes kapcsolataiban kerül a túlzott bizalmaskodást, kialakul magatartásában a felnőtt mértéktartás.
- A tanuló tudatosan törekszik a testi és lelki egészségre nevelés területén: az egészséges életmód szabályainak betartására, ismeri és kerül a káros hatásokat. Megalapozódik a munkatevékenységek megkezdéséhez szükséges fizikai és lelki alkalmasság, fejlődik a kitartás, a tevékenységek végig vitelének igénye.

- A készségfejlesztő iskolai évfolyamokon a tanulóban mélyül a családi életben elfoglalt szerepének ismerete, társas kapcsolataiban felismeri az érzelmi kötődések és kapcsolatok új formáit. Megismeri felnőtt élete családi életlehetőségeit, a családi, lakóotthoni együttélések alternatíváit. Gyakorolja a konfliktushelyzetek megoldásának lehetőségeit, törekszik a nézeteltérések kulturált megoldására, a kialakult kompromisszumokat elfogadja.
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség területén: a tanulóban megerősödik a másokra való odafigyelés igénye, szívesen törekszik közösségében a segítségnyújtásra. Felismeri gyakorlati tevékenységében az önmaga és mások testi és lelki épségének megóvása érdekében szükséges körültekintő magatartás fontosságát.
- A fenntarthatóság, környezettudatosság területén: a készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás tovább tudatosítja a tanulóban az egyén és a környezet egymásra hatásának jelentőségét, a környezet kímélésének fontosságát. Felkészít a munkatevékenységek végzése közben és a mindennapi felnőtt élet tevékenységeiben felmerülő környezeti hatások megértésére, a káros jelenségek elkerülésére, az elvárható óvatosság és mértéktartás szem előtt tartására.
- A pályaaorientációs fejlesztés során: a tanuló felkészül a gyakorlati képzést követően a számára elérhető munkatevékenységben történő részvételre, amelynek része az alapvető képességek és készségek feltérképezése mellett az egyéni motivációk és elképzelések összehangolása. A képzés fő felelőssége a tanuló érdekében a pályaaorientáció terén egyénre szabott megoldásokkal az érdeklődés, az alkalmasság és lehetőségek függvényében a megfelelő képzési profil kialakítása.
- Gazdasági és pénzügyi nevelés terén: a tanuló ismeretei bővülnek a felnőtt társadalom munkamegosztásának rendjéről, a családban elvárható feladatokról és a személyes felelősségi körébe tartozó lehetőségekről. Tudatosul az anyagokkal és energiával történő takarékoság fontossága, az életvitel tervezésének, a gazdálkodásnak a jelentősége a mindennapi életben.
- A médiatudatosságra nevelés során: a tanuló elsajátítja az elektronikus információhordozók célszerű és szükségszerű felhasználását, felismeri a virtuális valóság és „igazi” valóság közötti eltéréseket, fenntartással fogadja a médiahíreket. Megismeri a munkatevékenységekhez szükséges információk elérésének lehetőségeit.

- Tanulás tanítása terén a tanuló igényli a gyakorlatba ágyazott ismeretelsajátítást, elfogadja a folyamatos önképzés szükségességét a változó világhoz történő alkalmazkodás érdekében.
- Fejleszti és alkalmazza az önképzésben az iskolai pályafutása során elsajátított tanulási technikákat. Megőrzi kíváncsiságát a környezet változásai iránt és igyekszik a változásokat beépíteni ismereteibe, alkalmazni az új lehetőségeket.

A NAT-BAN MEGHATÁROZOTT KULCSKOMPETENCIÁK, KOMPETENCIAFEJLESZTÉS

1. A tanulás kompetenciái

A tanuló az egyénileg eltérő mértékű tudáselsajátítási technikáknak megfelelően képes a képességeinek megfelelő mértékű támogatással új információkat megszerezni. Érdeklődéssel és kíváncsisággal fordul a világ felé, motivált a megismerésre. Elfogadja a változás és a változtatás szükségességét.

2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

A tanuló képességeihez mértén bekapcsolódik kommunikációs helyzetekbe, igényli gondolatainak, érzéseinek átadását, egyszerű utasításokat megért. Elsajátítja az anyanyelvi verbális vagy nem verbális kommunikáció alapelemeit, megismeri a beszéd kapcsolatteremtő, közlő, informáló funkcióját. Folyamatosan törekszik a formailag és tartalmilag helyes kommunikáció elsajátítására. Képes önállóan kapcsolatot teremteni és adekvát kommunikációban részt venni. Praktikus helyzetekben, a szükséges mennyiségű segítség mellett, alkalmazni tudja a különböző mértékben elsajátított kultúrtechnikai ismereteket.

3. A digitális kompetenciák

A tanuló megismeri az információs eszközök használatának lehetőségeit a kapcsolatteremtés, a megismerés és a szabadidő hasznos eltöltése érdekében.

4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A tanuló felismer elemi ok-okozati összefüggéseket, tevékenységekkel kísérve számlál, mennyiségeket összehasonlít. A mindennapi életben használt egyszerű mértékegységeket ismeri. Megismeri a pénz értékének és az árak összefüggésének alapjait. Egyéni igényekhez igazodó segítséggel tájékozódik térben és időben.

5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

Cél a harmonikus, reális önértékeléssel, pozitív énképpel rendelkező személyiség kibontakoztatása. Fontos a helyes önellátási-önkiszolgálási szokások (beleértve a napirend, az egészséges életmód), a tanuló önmaga és környezete iránti igényesség kialakítása. Kiemelten fontos, hogy a tanuló érdeklődéséhez, igényeihez mértén megfelelő nemi és szexuális nevelést biztosítsunk, mint az önazonosság, én-tudatosság integráns része. Mint minden nevelésben, kisebb korban a szokások kialakítása van inkább előtérben, de a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulóknál is fontos, hogy fokozatosan megtanulják az önálló felelősségvállalást.

6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A tanuló képes különböző művészeti élmények (zene, tánc, dramatikus előadás, irodalmi művek, képzőművészeti alkotások, film és fotó) befogadására. Különböző művészeti tevékenységekbe bevonható, kifejezi egyéni ízlését, igényét.

7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A tanuló területén mindennapi életében megtanul egyszerű feladathelyzetekben célokat kitűzni, döntéseket hozni és kitartani az eredmény elérése érdekében. Elsődleges a pályaorientáció: adjuk meg a lehetőséget, hogy a tanuló különféle területeken próbálja ki magát. Ezáltal felszínre kerülhetnek erősségei, egyben érdeklődésének megfelelő elfoglaltságot végezhet. Fejlesztendő területek a kitartás, a munkafegyelem, az adott tevékenység jelentőségének belátása, a munkavállalói szerepkörhöz igazodó viselkedési normák gyakorlása. Ettől elválaszthatatlan, hogy a tanuló tisztában legyen az alapvető jogokkal, amelyek munkavállalóként megilletik. A különféle eszközök, nyersanyagok, munkafolyamatok célirányos megismertetése is szükséges. Tudatossá kell tenni a különbséget a precíz teljesítményelvárás és a kreativitás, az alternatív megoldások lehetőségei között.

EGYSÉGESSÉG ÉS DIFFERENCIÁLÁS

- A készségfejlesztő iskolában az egységesség és differenciálás elve az azonos életkori csoportokban történő oktatási rendszerben is biztosítja az egyéni haladási ütemnek, az eltérő képességeknek, a reális életlehetőségeknek a figyelembe vételét, az adaptív oktatás alkalmazását.
- Az adaptív oktatás lehetőséget ad az eltérő képességű, másodlagos sérülésekkel is küzdő tanulók számára egyéni tanulási utak kijelölésére, a rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozások támogató jellegének tervezésére.
- A fejlesztésben a fő hangsúly nem a műveltségterületek elsajátításán, hanem a meglévő, képességelőnyökre építve az alapvető kompetenciák kialakításán van.
- Az évfolyamokon a tanulók felkészülnek az eltérő érdeklődés és kompetenciastruktúra szerint a felnőtt életben betölthető eltérő lehetőségek megismerésére, kiválasztására.
- Az gyakorlati évfolyamok során a differenciálást legfőképpen az egyéni életlehetőségek, képességek felismertetésén keresztül az eltérő felnőtt életkori tevékenységek és a különböző életcélok kitűzésével kell elérni.

A következő kerettantervekből választhatnak az iskolák:

53/2016. (XII.29.) EMMI rendelet, készségfejlesztő kerettantervek

kerettanterv neve	heti óraszám
autómosó kisegítő	12 óra
kert és parkápoló	12 óra
kisegítő állatgondozó	12 óra
kisegítő takarító	12 óra
konyhai kisegítő	12 óra
palántanevelő	12 óra
papírtermék készítő	12 óra
agyagtárgy készítő	8 óra

háztartástan-életvitel	8 óra
mézeskalács-sütő	8 óra
mosodai kisegítő	8 óra
szövött-tárgy készítő	8 óra
textil- és fonalmentő	8 óra
irodatechnikai eszközök használata	4 óra
habilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre nem képes tanulók részére	4 óra
habilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre képes tanulók részére	4 óra
árufeltöltő	4 óra
udvaros	4 óra

A 18 készségfejlesztő kerettantervekből minden iskola a saját lehetőségeit figyelembe véve állíthatja össze a gyakorlati tevékenység heti 20 órájának területeit, tananyagtartalmát.

Ezek alapján iskolánkban különböző gyakorlati csomagokat állítunk össze, melyek tanításáról minden alkalommal a gyakorlati évfolyamba lépő tanulók képességeinek és az iskola lehetőségeinek mérlegelése után döntünk.

A KÉSZSÉGFEJLESZTŐ ISKOLA 11-12. ÉVFOLYAMAINAK KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA ÉS ÓRASZÁMOK: A KÉPZÉSI IDŐ: 2 ÉV

Műveltségi terület	Tantárgy	11. évfolyam	12. évfolyam	2 éves
		Heti	Heti	
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció (Magyar nyelv és irodalom)	2	2	144
Matematika	Számolás-mérés (Matematika)	2	2	144
Természettudomány és földrajz	Környezet- és egészségvédelem (Természettudomány)	2	2	144
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5	5	360
	Osztályfőnöki óra (Közösségi nevelés)	1	1	72
Közismeret összesen		12	12	864
Gyakorlati tevékenység	Készségfejlesztő kerettantervek	20	20	1440
Szabad készségfejlesztő időkeret	Ábrázolás-alkítás	2	2	144
Készségfejlesztő időkeret összesen		22	22	1584
Összesen		34	34	2448
Egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs óra		5	5	360

A képzés tantárgyainak témakörei, célok, követelmények

A kötelező közismereti tárgyak tananyagát az iskolánk helyi tantervében kidolgozott közismereti évfolyam (9-10) tantervi követelményeire építve alakítottuk ki.

A közismereti tárgyakba (pl.: kommunikáció, osztályfőnöki óra,) beépítve, a tanmenetekben, a tanulók képességeit figyelembe véve, a következő ünnepekről emlékezünk meg:

1. Október 23.
2. Halottak napja
3. Mikulás
4. Karácsony/Újév
5. Farsang
6. Nőnap
7. 1848-as forradalom és szabadságharc: március 15.
8. Húsvét
9. Anyák napja
10. Pünkösd
11. Gyermeknap

A GYAKORLATI ÉVFOLYAM KÖZISMERETI TANTÁRGYAI

Kommunikáció

Cél, feladat:

- A készségfejlesztő iskola, gyakorlati évfolyamain a kommunikáció tantárgy felkészít a minél önállóbb életvezetéshez, az egyszerű munkafolyamatok elsajátításához és a munkavállaláshoz szükséges elsődlegesen verbális és az egyéni sajátosságoktól függően nonverbális információk, utasítások, megértésére és az adekvát, a feladathelyzetekben szükséges beszédprodukciónak vagy alternatív kommunikációs csatorna alkalmazására.
- A tantárgy tanulása során, a közismereti évfolyamokon elsajátított ismeretekre alapozva, az egyéni képességek szintjéből kiindulva kell különös hangsúlyt fektetni a minél érthetőbb kommunikáció kialakítására.
- Verbális kommunikáció esetén cél a helyes hangképzés, a minél érthetőbb beszéd, a megfelelő tartalmi mondanivaló fejlesztése, az olvasott és hallott tartalom megértésének gyakorlása, elmélyítése.
- A nonverbális kommunikációs csatornák alkalmazásában lehetőség szerint törekedni kell a minél pontosabb, árnyaltabb kifejezőmódok kidolgozására, a gyakorlatban lehető legegyszerűbben alkalmazható, jól érthető formában kidolgozott rendszerre.
- A tantárgy célja, hogy a készségfejlesztő iskolai tanulók nyitottá váljanak kommunikációs feladatok megoldására, minél nagyobb motiváció alakuljon ki a környezettel történő kapcsolatteremtésre, pozitív tapasztalatokkal éljék meg kommunikációs kompetenciájukat.
- Folyamatosan legyen a tanulónak igénye a környezet megismerésére, a kíváncsiság legyen része mindennapi gondolatainak, alakuljon ki, hogy a kommunikáció a megismerés egyik fontos eszköze.
- A tantárgy tanulása során fejlődjön a verbális kommunikáció és a metakommunikáció összhangja.
- A tantárgy feladata elérni, hogy a tanulóban fejlődjön az igény arra, hogy környezete közléseit, információit megértse és önmagát megértse környezetével.
- A tanuló képességeihez mérten kapcsolódjon be társas érintkezésekbe, alkalmazza kommunikációs ismereteit, vegyen részt a különféle beszédhelyzetekben.
- Kommunikációs helyzetekben ismerje fel a kapott egyszerű információk lényegét, tudja a kapott ismereteket megfelelően értelmezni és képes legyen véleményt alkotni, élményeit megosztani.
- Próbálja a gyakorlati tevékenységekhez szükséges ismereteit írásos kommunikációval is bővíteni, a mindennapi tevékenységekhez kapcsolódó olvasási és írási feladatokat elvégezni.
- Egyre bővebb szókinccsel legyen képes érzéseit, kívánságait, problémáit kifejezni.

Elvárt teljesítmény:

A tanuló, értelmi képességeinek megfelelően, legyen képes:

- az olvasott szöveg megértésére
- a tartalom összefoglalására
- a tanulság levonására
- rendezett külalakkal, olvashatóan írni
- írás közben az egyszerű hibákat megtalálni, javítani
- a tanultakat jó helyzetfelismeréssel önállóan alkalmazni
- a kommunikációs eszközök és sajtótermékek kínálatából érdeklődésének megfelelő ismereteket szerezni

A tanterv teljesítéséhez javasolt időkeret

	11. évfolyam	12. évfolyam
Heti óraszám, (36 hét)	2	2
Éves óraszám	72	72

A témakörök feldolgozására javasolt időkeret évfolyamonként

Témakör/Évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Anyanyelv. Beszédfejlesztés	20 óra/ év	20 óra/ év
Olvasás - írás	30 óra/ év	30 óra/ év
Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése	22 óra/ év	22 óra/ év
Összesen:	72 óra	72 óra

11.-12. évfolyam

1. Témakör: Anyanyelv. Beszédfejlesztés.		Óraszám: 20 óra/évfolyam
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt teljesítmény
Nyelvi kifejezésformák használata a beszéd, képolvasás, olvasás, írás során.	Artikulációs gyakorlatok, a kiejtés javítása. A tanult nyelvtani kifejezések, fordulatok alkalmazása.	Aktívan vegyen részt az artikulációs gyakorlatokban. Tudja alkalmazni a nyelvtani kifejezéseket.
Szókincsfejlesztés.	Szavak gyűjtése: szófajok szerint azonos alakú, többjelentésű szavak, szinonim fogalmak, ellentétpárok	Törekedjen képességeinek megfelelő szókinccsel és nyelvi formátumban beszélni.
Meglévő ismeretek bővítése különböző témakörökben az olvasás segítségével (egészségügyi, háztartási ismeretek, munkaügyek).	Szövegértés ellenőrzése változatos témákban háztartási gépek használati utasítása, ételreceptek, prospektusok, egészségmegőrzés, káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése témában.	Legyen képes az olvasott szöveget megérteni, röviden összefoglalni. Tudatosodjon a környezet és egészségvédelemi ismerete.
Családi események, ünnepek. Szabadidő tervezése (aktív pihenés). Szövegértés ellenőrzése.	Családi alkalmakkal, ünnepi események tervezésével, ajándékozással kapcsolatos tapasztalatok megosztása. Lakás, otthon (helységek, saját lakrész, szépítése), vendégfogadás (alkalmazkodás a lakókörnyezethez). Kulturált zenehallgatás. Séta, nevezetességek, kirakat nézése (alkalmas ajándék keresése). Szövegértés ellenőrzése egészségmegőrzés, káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése témában. Műsorújság kereső használata.	Ismerje a családi, egyházi, nemzeti ünnepeket. Tudja átérezni az ünnepek jelentőségét. Törekedjen alkalomhoz illően otthonát szépíteni. Ismerje az illemszabályokat (zenehallgatás, vendégfogadás). Tudatosodjon a környezet és egészségvédelemi ismerete. Tudjon eligazodni a műsorújságban és válogatni a műsorok között.

Tapasztalatszerzés a településen (utcán), közlekedési útvonalak.	Szeged térképének tanulmányozása, ismerős helyek keresése. Közlekedési fogalmak, menetrend.	Tudjon képességének megfelelően térképet használni. Ismerje fel a közlekedési táblákat, tudja jelentésüket. Használni tudja a közlekedési menetrendet.
Az iskola (munkahely, általa látogatott intézmények) környékéről térkép készítése.	Útvonalak tervezése, helyek bejárása, saját útvonal megrajzolása (alternatív), térkép készítése.	Tudjon képességének megfelelően térképet használni. Ismerje fel a Szegeden, saját településen, országosan ismert nevezetes épületeket és tudja azok funkcióját.
Lakás használatával kapcsolatos praktikus ismeretek (fogyasztásmérő, szemétszállítás időpontja, postaláda használata).	A szövegértés ellenőrzése tisztítószerek, élelmiszerek, háztartási gépek használati utasítása, ételreceptek, prospektusok, műsorújság, háztartási fogyasztásmérő leolvasása, biztonságos lezárása, hibabejelentés.	Bővítse saját lakásával a lakásfenntartással kapcsolatos ismereteit.
Elvárt, javasolt fogalmak: Aktuális nyelvtani fogalmak és szabályok, felmerülő fogalmak tisztázása, értelmezése. Háztartási energia, mérőóra, fogyasztás, számla.		

11.-12. évfolyam

2. Témakör: Olvasás – írás		Óraszám: 30 óra/évfolyam
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt teljesítmény
Olvasás gyakorlása, újságolvasás.	Hangos olvasás megfelelő intonációval, kifejezően, néma olvasás, szövegértés. Egymás kézírásának olvasása.	Képes legyen olvasási technikáját fokozatosan javítani.
Rövid novella, vers, hírlapi tudósítás olvasása.	Szabadidő kulturált eltöltése, a könyvtár használata (kölcsonzés, könyv, DVD, CD), saját hobby megtalálása, a magányos és társas alkalmak egészséges arányának keresése. Hangos olvasás megfelelő intonációval, kifejezően, néma olvasás, szövegértés.	Képes legyen olvasási technikáját fokozatosan javítani. Jártasság a könyvtárban (kölcsonzés, zenehallgatás, folyóirat használata). Tudjon olvasás útján információt szerezni és valós eseményt néhány mondattal elmondani.
Hallott, olvasott szöveg értelmezése.	Beszámolás az olvasottakról, szövegelemzés (érzelmek, emberi kapcsolatok felismerése, megértése).	Tudja a történetet elmondani kérdések és képek segítségével, szereplőket önállóan jellemezni. Érzelmet, emberi kapcsolatot képes legyen felismerni, megnevezni.
Írás gyakorlása (írás tempójának fokozása). Az írás külalakjának, rendezettségének tudatos javítása.	Másolás, írás, diktálás után. Szavak írása másolással, tollbamondással. Egymás kézírásának olvasása	Törekedjen az írás külalakjának, rendezettségének tudatos javítására. Egyszerű hibákat találja meg, kijavítsa ki.
Személyi adatok ismerete, helyes leírása. Kérdőív, tesztlap kitöltése.	Űrlap kitöltése személyi adatokkal. Személyekre vonatkozó kérdések elolvasása, helyes válasz 1-1 szóban.	Tudja személyes adatait. Képes legyen űrlapot, kérdőívet, tesztlapot kitölteni, megfelelő válaszokat írjon be és törekedni a feladat önálló megoldására.

Önálló fogalmazás (önéletrajz, motivációs levél) írása.	Személyes adatait és életeseményeinek ismerete. Önéletrajz, motivációs levél írása segítséggel majd önállóan.	Tudja személyes adatait. Segítséggel legyen képes önéletrajzot, motivációs levelet írni, űrlapot, kérdőívet, tesztlapot kitölteni és törekedni a feladat önálló megoldására.
Levél, üdvözlőlap megírása, megcímzése. Keltezés értelmezése és helyes leírása.	Levél közös megfogalmazása hiányzó osztálytársnak, rövid üdvözlő küldése (papír alapú, e-mail, sms). Egymás kézírásának olvasása.	Tudjon képeslapot, levelet írni (vásárlástól a feladásig, megcímezni önállóan vagy segítséggel). A kézírás olvasási technikájának javítása.
Napirend leírása, jegyzet, emlékeztető, esetleg napló készítése (naptárban).	Egy nap eseményeinek önálló leírása néhány mondatban (naptári bejegyzés). Megadott időpontokhoz tevékenységek írása, időrendbe állítás keltezés alapján.	Tudjon tevékenységet hozzárendelni időpontokhoz. Napirendjét ismerje, naptár használat.
Önellenőrzés. Hibák megtalálása és javítása.	Rövidebb szöveg áttekintése, saját munka összehasonlítása a társakéval. Egymás kézírásának olvasása.	Tudjon rendezett külalakkal, olvashatóan írni és egyszerű hibákat találja meg, kijavítsa ki.
Elvárt, javasolt fogalmak: Olvasási technikával kapcsolatos kifejezések. Ismeretlen fogalmak értelmezése, régi és népies kifejezések, betűforma, sorköz, szóköz, kihagyás, mondat, írásjelek, igazolvány, személyi szám, állampolgárság, aláírás felelőssége, lakcím, kerület, irányítószám, napló, beszámoló, e-mail, sms, megszólítás, tartalom, aláírás, címzés, bélyeg, postaláda, feladás, életkor, kedvenc étel, legjobb barát, különböző témakörök, legkedvesebb időtöltés, munka, pihenés, szórakozás, elfoglaltság, jókívánság, elköszönés, dátum, megye, város, község, falu, tanya, országhatár, perc, másodperc, idő, gyorsaság, külalak, lényeges és lényegtelen hibák, saját könyv, kölcsönzés, határidő, könyvtári kölcsönzőjegy.		

11.-12. évfolyam

3. Témakör: Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése.		Óraszám: 22 óra/évfolyam
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt teljesítmény
Könyv, folyóirat, újság, lexikon különbsége. Újságolvasás.	Könyv vásárlása, megbecsülése, saját könyv, kölcsönzés. Programfüzet átnézése (helyi programok, kulturális és szabadidő programok). Keresztrejtvény közös megfejtése.	Rendeltetésszerűen, kíméletesen és célorientáltan tudja használni a könyvet, újságokat. Törekedjen a változatos, kulturált szabadidő eltöltésre (olvasás, zenehallgatás, rejtvényfejtés, internet használat). Segítséggel képes legyen keresztrejtvényt megfejteni.
Tv, Videó, DVD műsorának közös megtekintése (ifjúsági filmek, filmsorozatok epizódjai). A valóság és a médiában ábrázolt helyzetek (híhető-hihetetlen) elkülönítése.	Audiovizuális eszközök szakszerű használata a (bekapcsolás, hangerő szabályozás). Film (részlet) megtekintése, megbeszélése. A filmekben látottakat és a valóság viszonya, példák gyűjtése, csoportosítása (az utánzás veszélyének tudatosítása). Reklámok, egyes televízió műsorok (valóság-show) mögöttes tartalmának kritikus értelmezése.	Tudjon könyveket (információhordozókat) rendeltetésszerűen használni. Tudjon érzelmileg művészeti alkotásokra ráhangolódni (film, irodalom, képzőművészet, zene, színház). Merjen véleményt megfogalmazni, tudjon különbséget tenni híhető és hihetetlen helyzetekben. A médiában megjelenő tartalmakkal (hírek, riportok, reklámok) legyen kritikus. Legyen képes a médiából szerzett ismereteket korának és képességeinek megfelelően, az egészségére, érzékszervekre, környezetre vonatkozóan adekvátan értelmezni és használni.

Tv-műsorújság átnézése, állandó műsorok időpontja.	Tv-újság olvasgatása, adott műsorok keresése időpont és cím alapján. (Teletextről műsor kiválasztása, megkeresése.)	Tudjon eligazodni tv-újságban, a teletext információi és műsorok között.
Tágabb környezetben használatos piktogramok megtalálása és értelmezése (mosdó, lift, számítógép, mobiltelefon jelzései, kezelési utasítások)	Piktogramok gyűjtése, értelmezése (ki talál többet, mit jelent). Verseny, játékok.	Felismerje a piktogramokat, információival tisztában legyen és utasításait tartsa be.
Mozgóképfelvévő (kamera) és fényképezőgép használata.	Eszközök használata a használati utasítás szerint. Fénykép, video készítés és visszanezése (arckifejezések értelmezése). Következtetések, reakciók (képek, mozgóképek értelmezése, saját viselkedés elemzése videofelvétel és fotó alapján), helyes, helytelen differenciálása.	Tudja rendeltetésszerűen, kíméletesen és célorientáltan tudja használni a mozgóképfelvévőt, fényképezőgépet, tudjon hangfelvételeket készíteni és visszajátszani.
Néma olvasás, szövegértés és feladat végrehajtása.	Levél néma elolvasása, levélben kapott feladat elvégzése.	Tudjon önállóan szöveget értelmezni (egyszerű) és feladatot végrehajtani.
<p>Elvárt, javasolt fogalmak: mesebeli lények, (kitalált lények), tv-csatornák, játék- és ismeretterjesztő filmek, vetélkedők, valóság, fantázia. Felmerülő ismeretlen fogalmak tisztázása, régi korok, történelmünk nagyjai, mozi, színház, koncert, néző múzeumok, szabadtéri programok, meghatározások, szó kiegészítése, folytatása, rokon értelmű szavak, címezett, piktogramok és jelentésük. (Veszélyt jelző piktogramok, színek, rövid feliratok), múlt-, jelen- és jövőidő, ismeretlen szavak magyarázata, irigy, jószívú, segítőkész, vers, rím, ritmus, ismeretlen kifejezések magyarázata, versek szavainak értelmezése és megbeszélése.</p>		

Számolás-mérés

Cél, feladat:

- A számolás-mérés tantárgy a készségfejlesztő iskola, gyakorlati évfolyamain megerősíti a 9-10. évfolyamokon és a gyakorlati tevékenységek során elsajátított ismereteket, készségeket és megalapozza a minél önállóbb életkezdéshez, a gyakorlati tevékenységek elsajátításához és a munkavállaláshoz szükséges számolási, számítási és mérési ismereteket.
- A tantárgy tananyagának elsajátítása során folyamatosan törekedni kell a mindennapi élethez, önellátáshoz, munkatevékenységekhez gyakorlatba ágyazottan kapcsolódó feladatmegoldásokra, kerülni kell a túlzott elméleti oktatást, fontos a műveletek tapasztalati megerősítése különböző mérő- és szemléltető eszközökkel.
- Nagy hangsúlyt kell helyezni a gyakorlati oktatást megalapozó hossz, súly megtapasztalására, a több, kevesebb mennyiségek felismerésére és a szükséges tevékenységhez az elégséges mennyiség meghatározására, az alapanyagok beosztásának megalapozására.
- A számolási műveletek gyakorlásán és az alapvető logikai feladatok megoldásán túl a tantárgy feladata a felnőtt lét megismerését segítő térbeli és időbeli tájékozódási ismeretek bővítése, a mindennapi feladatok tervezéséhez szükséges szempontok figyelembevételével.
- A számolás-mérés tantárgy tanítása lehetőséget ad a családi pénzbeosztás szempontjainak megismerésére, a munkabér értékének felismertetésére, a jövedelmek beosztásának tervezésére, a vásárlások során a fontos és nem szükséges áruk elkülönítésére, a fölösleges költségek és túlköltségek megelőzésére.

Elvárt teljesítmény

A tanuló, képességeinek megfelelően, tudja:

- mértékegységeket, azok alkalmazását
- képes szöveges feladatok megértésére, szükséges műveletek elvégzésére,
- képes az időegységek adekvát használatára
- képes a számológép megbízható alkalmazására
- tisztában van a pénz fontosságával, beosztásával

A tanterv teljesítéséhez javasolt időkeret

	11. évfolyam	12. évfolyam
Heti óraszám, (36 hét)	2	2
Éves óraszám	72	72

A témakörök feldolgozására javasolt időkeret évfolyamonként

Témakör/Évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Térbeli és időbeli tájékozódás	10 óra/ év	10 óra/ év
Műveletek	30 óra/ év	30 óra/ év
Mértékegységek, mérések, a pénz	32 óra/ év	32 óra/ év
Összesen:	72 óra	72 óra

11.-12. évfolyam

1. Témakör: Térbeli és időbeli tájékozódás		Óraszám: 10 óra/évfolyam
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt teljesítmény
Tájékozódás az iskola környékén.	Tájékozódás szűkebb környezetben: az iskola minden helyiségének, dolgozójának, azok munkájának, munkahelyeiknek megismerése, lehetőség szerinti felkeresése. Az ott kapott megbízás teljesítése.	Mozogjon otthonosan és felelősségteljesen az iskola területén.
Tájékozódás az otthon és az iskola környékén.	Az iskola címének elmondása, leírása Járművek, útvonalak tanulmányozása a helyi tömegközlekedés térképen, egyes útvonalak bejárása, felidézése a térképen. Távolságok megtételének lehetőségei, módjai, eszközei (gyalog, tömegközlekedéssel, autóval, vonattal –piktogramok az internetes térképen). Saját lakcím leírása, bejelölése a térképen, egymás „meglátogatása” (útvonal meghatározása)	Ismerje az otthon - iskola útvonalát, igazodjon el a környező utcákban. Képességeinek megfelelő formátumú térképen legyen képes eligazodni.
Alapvető földrajzi ismeretek, térképolvasás, jelzések értelmezése. Magyarország térképe.	Magyarország és Budapest térképének tanulmányozása, piktogramok, színjelzések értelmezése, híradások, események helyszínének megkeresése.	Képességeinek megfelelő formátumú Magyarország és Budapest térképen legyen képes eligazodni.
Idő. Az időfogalom szűkebb és tágabb kiterjedése (múlt – jelen - jövő). Az idő múlása korosodás.	Időegységek, időtartamok becslése, mérése, időpontok fontossága (nyitva tartások, menetrend, TV-műsor) Jelenlegi dátum helyes megállapítása Digitális és hagyományos óra jelzéseinek egyeztetése. Születési év és jelen év különbségéből az életkor kiszámítása.	Tudjon időpontot pontosan meghatározni kétféle óra alapján.

Az óra, napirend, heti beosztás.	Napi tevékenységek időtartamai, napirend készítése a tevékenységekre fordított időtartamokkal (összesen 24 óra), eseményekhez megfelelő időegység megválasztása.	Tudjon megkülönböztetni fontos és időpazarló tevékenységeket. Alakuljon ki a helyes időbeosztása.
Időegységek a naptól az évekig (év, évszakok, hónapok).	Naptári év, tanév meghatározása évszakok periodikus váltakozása. Az év felosztása egy oldalas naptárban (nap, hét, hónap, évszak év váltása minden variációban, tevékenység időtartamának meghatározása: mennyi ideig tart az iskolaév, a tavaszi szünet, az ebéd, egy mondat leírása, egy fogmosás...) Időtartamok kiszámítása a kezdési és befejezési időponttól (egy éves időtartam érzékelése tavaly ilyenkortól mostanáig, a szünidő hosszát kiszámítani utolsó és első tanítási nap alapján).	Képességeinek megfelelően értse meg az időbeliség és az időtartamok közti nagyságbeli különbségeket.
Ismerkedés a régmúlt korokkal (történelmi időszakok).	Időegységek a másodperctől az évszázadig.	Képességeinek megfelelően értse meg az időbeliség és az időtartamok közti nagyságbeli különbségeket.
<p>Elvárt, javasolt fogalmak: Helyiségek, munkakörök, település, megye, kerülete, utca, házszám, fogalmak: középületek, lakóépületek, közterületek. Időpontok meghatározása többféle módon, (fél 8, 7.30, 19.30) másodperc, stopperóra, munkaidő, szabadidő, szabadidős tevékenységek, 1 évvel ezelőtt, év óta, 1 év múlva kifejezések értelmezése, régi, ócska, antik, műemlék, időszak, tömegközlekedés, BKV, átszállás, közlekedési csomópont távolsági és tömegközlekedési eszközökön, időegységek nevei, időtartam, tanév, naptári év, évad, szezon, tanítási szünet, szünidő.</p>		

11.-12. évfolyam

2. Témakör: Műveletek		Óraszám: 30 óra/évfolyam
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt teljesítmény
Műveletek 100-as számkörben (egyéni képességekre fokozott figyelemmel).	<p>A tanult műveletek végzése egyre nagyobb önállósággal egy és kétjegyű számokkal. Tízes átlépés, helyi érték gyakorlása. Képességekhez mért önálló számolás, közös ellenőrzés, önálló javítás.</p> <p>Helyi érték gyakorlása, számjegyek egymás alá írása, nagyságrendek megállapítása. Alaki- helyi érték differenciálása.</p> <p>Összetett, több azonos műveletet tartalmazó feladatok végzése, tagok felcserélése összeadásnál.</p> <p>Összeadás és kivonás – ellentétes műveletek fogalma, ellentétes műveletek összefüggéseink felismerése.</p>	<p>Becsülje meg, törekedjen kiszámítani és ellenőrizni a műveletek eredményét. Ismerje fel az ellentétes műveletek összefüggéseit.</p> <p>Ismerje fel a számok nagyságrendjét, alaki és helyi értékek különbségét megértse.</p>
Számkör bővítése.	<p>Nagy számok kiolvasása, ezres, 10 ezres, 100 ezres, számjegyek megszámlálása, nagyságrendjük megállapítása, teljes számok kiolvasása.</p> <p>Számok olvasása, nagyságrendek összehasonlítása.</p> <p>Telefonszám lejegyzése, elolvasása. Árak nézegetése árjegyzékben a „Túró Ruditól az Audiig”.</p>	<p>Képességének megfelelően tudja elolvasni a számokat és reálisan megkülönböztetni nagyságrendjüket.</p>

<p>Számológép használata (ellenőrzés, önellenőrzés).</p>	<p>Szorzás, osztás fogalma, előfordulása a mindennapi életben. Szorzás a számológéppel, ellenőrzése összeadásokkal, osztással. Számok, műveleti jelek hibátlan beütése, az eredmény ellenőrzése fordított művelettel</p>	<p>Alkalmazza megbízhatóan a számológépet, üsse be pontosan a feladatokat, az eredményt becsléssel ellenőrizze.</p>
<p>Szöveges feladatok (megoldási terv készítése, az eredmény értelmezése, válasz megfogalmazása).</p>	<p>Szöveges feladatok megbeszélése, szükséges műveletek megállapítása, elvégzése, ellenőrzése, a kapott eredmény értelmezése, eredmény szöveges megfogalmazása.</p>	<p>Legyen képes a feladatot logikusan átgondolni és a megfelelő műveletet kiválasztani. Törekedjen a szöveges feladatokban feltett kérdésre helyesen megfogalmazni a választ.</p>
<p>Elvárt, javasolt fogalmak: egyesek, tízesek, százask helye, maradék hozzáadása, számok nevei tízezertől, olcsó, drága, akció, leértékelés, sorrend, ellenőrzés, becslés, kitörlés, javítás, kérdés tisztázása és megválaszolása szóban, plusz és mínusz jelentése a mindennapi életben, tízezer, százezer, millió, szám, számjegy sorszám fogalmak különbsége, számológép és számítógép különbsége, tervezés, végrehajtás, válasz megfogalmazása.</p>		

11.-12. évfolyam

3. Témakör: Mértékegységek, mérések, a pénz		Óraszám: 32 óra/évfolyam
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt teljesítmény
Mérési gyakorlatok, mértékegységek, mérések.	Különböző típusú mérésekhez megfelelő eszköz kiválasztása, mértékegység meghatározása. Mérőeszközök helyes használata. Hosszúság, súly- és térfogat-mérések gyakorlása.	Válassza ki a megfelelő mérőeszközt és törekedjen a mérések során az aktív részvételre, pontos mérésre.
Mérési gyakorlatok, mértékegységek, mérések.	A napi gyakorlatban használt mennyiségekkel kapcsolatos fogalmak megismerése (csipetnyi só, csepp ecet, borsónyi, diónyi, morzsányi, ujjnyi, hajszálvékony). Hosszúságmérés a gyakorlati tevékenységgel kapcsolatos nagyságrendben.	Alkalmazni tudja a napi gyakorlatban használt mennyiségekkel kapcsolatos fogalmakat.
A pénz, pénzkezelés, banki ismeretek.	Papírpénzek, érmék felismerése, megnevezésük, értékük összehasonlítása. Összegek kiszámolása, váltások. Különböző jövedelemforrások számbavétele. Jövedelmek, megélhetési költségek, „rezsi”, villany-, gáz-, telefon-, ebéd-befizetés, bérlet nagyságrendje, összehasonlítása. Számlák befizetésének, pénz feladásának megfigyelése. Pénz beosztása: szükséges és szükségtelen áruk csoportosítása. Banki fogalmak megismerése: bankszámla, bankkártya, átutalás, kamat, meghatalmazás, kód.	Legyenek elemi szintű ismeretei arról, hogy a pénz, érték, ismerje megőrzésének módját.

<p>A pénz, pénzkezelés.</p>	<p>Vásárlások, üzletekben, termékek árainak becslése, ellenőrzése, „mennyit tévedtél?”. Katalógusokban árak megfigyelése, hasonló áruk keresése több katalógusban. Árak és mennyiségek összefüggése. Becslés, javítás. Akción árak, az eredeti és a leszállított ár különbségének kiszámítása. Hirdetésekből, plakátokon összegek keresése. Különböző szolgáltatások árai.</p>	<p>Legyen aktív résztvevője a vásárlásnak. Tudja differenciálni a szükséges és a luxuscikkeket.</p>
<p>Elvárt, javasolt fogalmak: mértékegység, személy- és konyhai mérleg, mérőszalag, vonalzó, deciliter, liter, bank, bankkártya, csekk, készpénz, jövedelem, adósság, hitel, kölcsön, részletfizetés, takarékoság, több, kevesebb, pontosan annyi, papírpénzek felismerése címletükről és színükről, megtakarítás.</p>		

Környezet és egészségvédelem

Cél, feladat:

- A környezet és egészségvédelem tantárgy célja a készségfejlesztő iskola, gyakorlati évfolyamain, a közismereti évfolyamokon elsajátított ismeretek koncepcionális folytatásaként tovább mélyíteni a tanulók ismereteit az emberi szervezet működésével kapcsolatban.
- A tanulók fokozatosan, egyre önállóbban figyelik meg és értékelik testük működését, felismerik az egészségre káros, veszélyes helyzeteket, védik egészségüket és ismerik a betegség esetén követendő magatartásformákat.
- A tantárgy kiemelten foglalkozik az egészséges életmód témakörével, a felnőtt élet legfontosabb természetes testi, lelki folyamataival, a kulturált megjelenés, ápoltság és egészségmegtartás fontosságával.
- A tantárgy tanítása során különösen hangsúlyos az élő és élettelen természeti környezet összefüggéseinek, folyamatainak elmélyítése, kapcsolatának dinamikája az emberi környezettel.
- A tantárgy tanítása során eléri, hogy a tanulók felismerjék mindennapi életükben az élő és élettelen környezet hatásait szervezetükre, feladataikra, munkájukra.

Elvárt teljesítmény:

A tanuló, képességei szerint:

- ismeri az emberi test működését, az egészségmegőrzés módját és szükségességét
- ismeri az egészséges táplálkozás (ételek) és az egészséges életmód (káros szokások hatása) jelentőségét
- ismeri a természet az általa ismert növény- és az állatvilág megóvásának jelentőségét
- alapszinten ismeri a természet erőit, hatását, a víz szerepét
- képes a tiszta, egészséges környezet megteremtése érdekében szükséges teendők szűkebb és tágabb lakóhelyén elvégezni.

A tanterv teljesítéséhez javasolt időkeret

	11. évfolyam	12. évfolyam
Heti óraszám, (36 hét)	2	2
Éves óraszám	72	72

A témakörök feldolgozására javasolt időkeret évfolyamonként

Témakör/Évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Az emberi test	20 óra/ év	20 óra/ év
Egészségmegőrzés – Egészséges életmód	24 óra/ év	24 óra/ év
Élő természet – Élőlények és környezetük	14 óra/ év	14 óra/ év
Élettelen környezet – környezeti ártalmak	14 óra/ év	14 óra/ év
Összesen:	72 óra	72 óra

11-12. évfolyam

1. Témakör: Az emberi test		Óraszám: 20 óra/évfolyam
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt teljesítmény
Érzékszerveink és védelmük.	Beszélgetés az érzékszervekről és azok védelméről (a segédeszközök funkciója, használata, karbantartása – szemüveg, hallókészülék, fogpótlás). Játékos feladatok végzése a fül, illetve a szem kiiktatásával.	Tudja megnevezni a testrészeit és azok funkcióit, azok kíméletes használatát. A segédeszközöket megfelelően tudja alkalmazni (szemüveg, hallókészülék, stb.)
Testünk normál és kóros formái, fellépő zavarok jelzései (rosszullét, vérnyomás eltérése, fájdalom). Betegségek (gyermekkori fertőző betegségek, szervi betegségek, szívpanaszok, vérnyomás, gyomorbetegségek, cukorbetegség).	Könyvek, szórólapok beszerzése, tanulmányozása a betegségekről, tünetek megbeszélése, emlékek felidézése saját betegségről.	Ismerje fel a testének működésében megjelenő eltéréseket, megfigyeléseit közölni tudja.
Az emberi test változásai az idő múlásával (méhen belüli élet a születésig, életkorszakok szerinti változások újszülött, csecsemő, kisgyermek, kamaszkor, fiatal felnőtt, időskor).	Képek és makettek a fejlődési folyamatról, a magzati lét megvitatása, az élet fontosságának megértése. A különböző életkori szakaszok jellemzői, a sebezhetőség, és segítségre szorulás hangsúlyozása: - csecsemő tehetetlen, táplálásra, állandó törődésre szorul, - iskoláskor: tanulás, edzett test, fokozódó terhelés, - felnőttkor: munkabírás, gondoskodás a családról és önmagáról, - öregkor ellátást, törődést igényel.	Az állandó változás tudomásul vétele. A szükséges odafordulás, segítségnyújtás természetes és kötelességünk.

<p>Orvosi ellátás rendszere, körzeti- szakorvosi – kórházi betegellátás.</p> <p>Gyógyszerek szerepe. A gyógyszerek haszna és veszélyei.</p> <p>Az öngyógyszerezés elkerülése, gyógyszerek tárolása.</p>	<p>Orvosi rendelőkben tanulmányi séta, eszközök megtekintése, kipróbálása (vérnyomásmérés, vércukor vizsgálat, tüdőszűrés).</p> <p>A gyógyszerek szedéséről pontos ismeretek a használati- és orvosi utasítások megtartásának fontossága.</p>	<p>Az orvosi beavatkozással szembeni félelem leküzdése.</p> <p>Tudja, hogy a gyógyszereket csak az orvosi és gyógyszerészi utasításnak megfelelően szabad bevenni (mennyiségi és időbeli utasítások).</p>
<p>Balesetvédelem: balesetek elkerülése, teendők balesetek esetén.</p> <p>Orvosi ügyelet, mentőkocsi</p> <p>Veszélyes helyzetek elkerülése</p> <p>Biztonságos sportolás, munka, szórakozás és közlekedés</p>	<p>Munkahelyi, játszótéri, háztartási és közlekedési balesetek bemutatása, példák se saját tapasztalatból, ill. filmek.</p> <p>Szerepjáték (orvosi vizsgálat, panasz megfogalmazása, baleset, telefonálás, teendők baleset esetén).</p>	<p>Ismerje a balesetveszélyes helyzeteket, és tudatosan kerülje azokat.</p>
<p>Elvárt, javasolt fogalmak: Betegségek megnevezése, terápiák megnevezése. Orvosi vizsgálatokkal kapcsolatos fogalmak, eszközök, eljárások megnevezése. Gyógyszerezéssel kapcsolatos megnevezések és fogalmak (kapszula, kúp, tabletták, injekció, mérgező, veszélyes, adagolás), vérzéscsillapítás, elsősegély, veszélyes – veszélytelen – biztonságos.</p>		

11-12. évfolyam

2. Témakör: Egészségmegőrzés – Egészséges életmód		Óraszám: 24 óra/évfolyam
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt teljesítmény
A táplálkozás és a mozgáskultúra hatása az egészségre.	Képek válogatása, csoportosítsa külső megjelenés szerint (ideális alkat, kövér, beteg, sovány), életmód szerint (kirándul, sportol, heverészik).	Ismerje az egészséges táplálkozás és mozgáskultúra közötti összefüggést.
Táplálkozás: zöldség– és gyümölcsfogyasztás, tejtermékek, húsfogyasztás, édességek.	Séta a piacon, gyümölcs, zöldség csoportosítása a vitamin, hasznos tápanyagtartalom és felhasználási módok alapján. Tejtermékek felismerése és megnevezése (gyakorlatban is), felhasználási módok, a fogyasztás előnyei, a termékben levő pozitív tartalom miatt. Húsáruk felsorolása, a különböző húsféleségekre jellemző tulajdonságok, csoportosítása. Szavatosság, elkészítési módok. Beszélgetés az édességek fajtáiról, előnyeiről, hátrányairól (hízás, fogszuvasodás).	Alakuljon ki az egészséges táplálkozás iránti igénye (zöldség– és gyümölcsfogyasztás, tejtermékek, húsfogyasztás, édességek).
Elhízás – diéta, testedzés (küzdjünk az elhízás ellen diétával és testmozgással).	Beszélgetés az elhízásról, gyomorrontásról. Elhízás elleni gyógymódok felsorolása. Kedvenc ételek hozzávalói, elkészítési módja, ételreceptek (táplálkozási zavarok). Étrend készítése.	Képes legyen egészséges, tápláló étrendet készíteni (napi, heti).
Élelmiszerekben levő tartósítószer (érzékenység feltárása, tudatosítása: liszt-, tejérzékenység).	Beszélgetés a tartósítószerrel, mint veszélyforrásról (tartósítószer-allergia). Beszélgetés a liszt-, tejérzékenységről.	Tudja, hogy a tartósítószer veszélyforrás (allergia). Tudja felsorolni a leggyakoribb élelmiszerérzékenységeket.

Káros szenvedélyek (dohányzás, alkohol, bódító hatású szerek, játékfüggőség, testképzavarok) kialakulásának megelőzése. Egészségünkre veszélyes anyagok tudatos kerülése.	Beszélgetés a dohányzás, alkohol, kábítószer hatásairól, a túlzott gyógyszerfogyasztásról, és azok következményeiről.	Tudja, hogy vannak szervezetünkre veszélyes anyagok, fogyasztását kerülje.
Gyógyszerek kettős hatása, a túlzott gyógyszerfogyasztás hátrányai. A gyógyszerek megfelelő tárolása (szavatosság, zárható tárlóhely).	Beszélgetés a túlzott gyógyszerfogyasztásról, és azok következményeiről.	Tudja a gyógyszereket előírásnak megfelelően tárolni és alkalmazni.
Elvárt, javasolt fogalmak: étrend, zsírszegény táplálkozás, édesség, elhízás, edzőterem, testmozgás, diéta, dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer, gyógyszer, recept, gyógyszertár, patika, zöldség-gyümölcs, piac, zöldséges, főzelék, nyers, párolt, süttött, főzött, vitamin, friss tej, tartós tej, hús, felvágott, nyers, főtt, sült, füstölt, friss hús, tartósítás, szavatosság, romlott, cukorbetegség, örömforrás, mértékletesség, étvágy, étvágytalanság, diéta, hízásra való hajlam, helyes táplálkozás, megelőzés, tartósítószer, konzerv allergia, természetes tartósító anyagok, természetes konzerválás,		

11.-12. évfolyam

3. Témakör: Élő természet – Élőlények és környezetük		Óraszám: 14 óra/évfolyam
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt teljesítmény
Növények, állatok, emberek jellemző tulajdonságai (különböző földrészekben élő emberek csak bőrszín és arcforma alapján különböznek egymástól). A környezet hatása az élőlényekre, összefüggések felfedezése.	Fotóalbumok, videók, TV műsorok megtekintése megfigyelési szempontok adásával a tapasztalatok megbeszélése, következtetések levonása.	Tájékozódjon a tanult ismeretek alapján kis segítséggel a térképen, ill. könyvekben. Tudjon következtetéseket levonni növények, állatok életmódja alapján.
Szárazföldi-, vízi életmód (édesvízi – sósvízi) növények és állatok legfontosabb jellemzői az életmód alapján.	Képek nézegetése, tanulmányi séta, állatok felismerése, csoportosítása, következtetések: pl. szárazföldi: tüdővel lélegzik, vízi: kopoltyúval lélegzik, a tápláléknak megfelelő fogazat, csőr alakult ki, a táplálékszerzéshez szükséges alkat (zsiráfnek hosszú a nyaka, magasból kell táplálékot legelni), vízi állatok bőre síkos, hogy az úszás könnyebb legyen.	Szerezzen további ismereteket a természet sokszínűségéről. Tudjon következtetéseket levonni növények, állatok életmódja alapján.
A föld tájainak növényei, állatai, sarkvidék, hegyvidék, sivatag, őserdő, stb.	A Föld tájainak növényei és állatai, képek gyűjtése, nézegetése, növényfelismerés, állatfelismerés csoportosítás, válogatás. Élmények megjelenítése (rajzok, festmények, tablók).	Tájékozódjon a tanult ismeretek alapján kis segítséggel a térképen. Tudjon következtetéseket levonni növények, állatok életmódja alapján.
Növények, állatok tartásának szabályai (hobby állatok).	Személyes beszámolók a házi kedvencek tartásáról. A tapasztalatok rendszerezése.	Érezzen felelősséget a gondozására bízott növényekért és állatokért.

<p>Az ember szerepe az élő természet megóvásában. Az élő természetről tanult ismeretek rendszerezése.</p>	<p>Tájak és jellegzetes élőlények, (összefüggés az éghajlat és növény, állatvilág között). Feladatlapok megoldása.</p> <p>Rajzos, írásos és egyéb alkotás, „élménybeszámoló” készítése élmények alapján (képes albumok), adott szempontok szerinti csoportosítások, képrende­zések, tablók készítése.</p>	<p>Tudjon következtetéseket levonni növények, állatok életmódja alapján.</p>
<p>A környezet és az élőlények egymásra gyakorolt hatása. Tápláléklánc.</p>	<p>Fotóalbumok, videók, TV műsorok megtekintése megfigyelési szempontok adásával a tapasztalatok megbeszélése, következtetések levonása.</p> <p>Képes „tápláléklánc” összeállítása.</p>	<p>Tudjon következtetéseket levonni növények, állatok életmódja alapján. Egyszerű táplálékláncot képességéhez mérten tudjon elmondani és ábrázolni.</p>
<p>Az ember környezetre gyakorolt hatása. Környezetvédelem.</p>	<p>Fotóalbumok, videók, TV műsorok megtekintése megfigyelési szempontok adásával a tapasztalatok megbeszélése, következtetések levonása.</p> <p>Feladatlapok megoldása.</p>	<p>Lehetőségei szerint óvja környezete élővilágát.</p>
<p>Védett környezet. Nemzeti parkok. Környezetvédő programok.</p>	<p>Tanulmányi séták (állatkert, erdő, park, kertészet, botanikus kert, vadaspark, állatkereskedés, tanya, házi kert).</p>	<p>Lehetőségei szerint vigyázzon környezete élővilágára.</p>
<p>Elvárt, javasolt fogalmak: borszín, arcberendezés, növényevő, húsevő, hasznos, kártevő, mérgező, tápláléklánc, Nemzeti park, állatvédelem, állatorvos, felelősség, veszély, védőoltás.</p>		

11.-12. évfolyam

4. Témakör: Élettelen környezet – környezeti ártalmak		Óraszám: 14 óra/évfolyam
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt teljesítmény
A természet erői – víz – szél – tűz.	<p>Beszélgetés a képek alapján a víz szerepéről, veszélyeiről életünkben (körforgás – rajzos feladatlap kitöltése).</p> <p>Beszélgetés a természeti katasztrófákról, a földrengés lényegének alapszintű bemutatása. Beszélgetés a természeti és ember által okozott katasztrófákról.</p> <p>A tankönyv képeinek értelmezése. Biztonsági intézkedések a természeti katasztrófák elkerülése érdekében.</p>	<p>Alapszinten ismerje a természet erőit, hatását.</p> <p>Ismerje és tudja elmondani, hogy milyen szabályokat kell betartani a háztartásban keletkező tűz megelőzésére.</p> <p>Tudja, hogy vannak elemi csapások, amikkel szemben tehetetlen az ember és vannak balesetek, amiknek saját maga az okozója.</p>
<p>Tiszta víz (ivóvíz – szennyezett víz, a szennyezett víz fogyasztásának veszélyessége).</p> <p>Tiszta levegő (légszennyezők – megelőzés).</p>	<p>Tankönyvi ábrák segítségével a tiszta víz kritériumainak megállapítása.</p> <p>Tankönyvi ábrák segítségével a tiszta levegő ismérveinek felsorolása.</p> <p>Beszélgetés, tabló készítése a víz, a levegő tisztán tartásáról, a szennyezés káros hatásairól.</p>	<p>Alapszinten ismerje a víz és a levegő szerepét.</p> <p>Ismerje az iható és a nem iható vízre vonatkozó feliratokat, ábrázolásokat (az „ivóvíz” és a „nem ivóvíz” jelző feliratokat) és a kapcsolatos teendőket.</p> <p>Képességeihez mérten sajátítsa el a környezetében levő fűtőberendezés, háztartási gépek rendeltetésszerű, balesetmentes, környezetkímélő használatát.</p> <p>Vegye észre, ha elhasználódott a levegő, és tanulja meg a helyes szellőztetést.</p>

		Ismerjen lakóhelyén levegőzésre alkalmas helyeket és közelben levő kirándulóhelyeket.
Tiszta környezetünk. Szelektív hulladékgyűjtés – veszélyes hulladékok. Hulladék újrahasznosítás.	Beszélgetés a szelektív hulladékgyűjtés fontosságáról. Hulladékok csoportosítása. Néhány példa említése az újra felhasznált hulladék feldolgozására. Beszélgetés a környezetünk tisztábbá tételéről, gyakorlati megfigyelés az iskolában, szemétszedés. Példák ismertetése az újra felhasznált hulladék feldolgozására, képek, termékek gyűjtése.	Tanuljon meg szűkebb- és tágabb környezetében tisztaságot, rendet tartani. Ismerje a szelektív hulladékgyűjtés szabályait és annak fontosságát.
Elvárt, javasolt fogalmak: környezetvédelem, tiszta (íható) víz, ásványvíz, esővíz, ipari víz, szennyvíz, tiszta levegő, friss és használt levegő, szellőztetés, légkondicionálás, víz, mezőgazdaság, aszály, öntözés, árvíz, hóolvadás, jégeső, tűz, ősemlék, kemence, kályha, tábornok, tűzvész, tűzoltás, tűzvédelem, karácsonyfa tűz, elektromos tűz, természeti katasztrófák, földrengés, árvíz, tornádó, tájfun, lavina, erdőtüz, ciklon, szélvihar, villámcsapás, éhínség, légszennyeződés, gőz, pára, gáz, zöldek, aktivisták, tüntetés, hulladékok csoportosítása, hulladék újrahasznosítása, papír-, fém-, műanyag- alapú hulladékok.		

Testnevelés

Cél, feladat:

- A készségfejlesztő iskola, gyakorlati évfolyamain a testnevelés tantárgy célja a minél önállóbb felnőtt élet tevékenységeinek megalapozásában a munkavégzéshez és az egészséges életmód folytatásához szükséges erőnlét, állóképesség, mozgásos ügyesség fejlesztése.
- A tantárgy segíti az egészséges testi fejlődést, a motoros képességek fokozatos ügyesedését, korrigálja az esetlegesen jelen lévő tartási és mozgási rendellenességeket.
- A fejlesztés játékos mozgásformákon alapul, és illeszkedik az egyéni képességekhez.
- A tantárgy sajátos fejlesztési céljai az erő, az állóképesség, a gyorsaság és az ügyesség növelése, a motoros kondicionális, a koordinációs és helyzetfelismerő képességek fejlesztése.
- A tantárgy támogatja a komplex személyiségfejlesztés megvalósulását szociális és emocionális aspektus hangsúlyával.
- A tantárgy terápiás célja, hogy az értelmi fogyatékos fiatal kondicionális, koordinációs képességei és mozgásos cselekvésbiztonsága folyamatosan fejlődjen, erősítve a szocializációs, rehabilitációs folyamatokat, esélyt teremtve a gyakorlati évfolyamokon való helytállásra.

Elvárt teljesítmény:

A tanuló, képességei szerint, képes:

- mozgásos tevékenységek rendszeres végeztetésére, az egészséges testi fejlődés, edzettség, teherbíró képesség, az alapvető fizikai képességek szintjének emelése érdekében
- sporteszközök rendeltetésszerű, balesetmentes használatára
- sportjátékok játszására (egyszerűsített) szabályokkal
- sportmérkőzések figyelemmel kísérésére

Taneszköz:

- Különböző méretű labdák (nagy, közepes, kis)
- Különböző fajtájú labdák (gumi, marok, medicinlabda, focilabda, kosárlabda, tollas, pingpong)
- Tornapad
- Zsámoly
- Tornaszőnyeg
- Különböző kézi szerek (pl. bot, karika, kötél, kézi súlyzó.)
- Bordásfal
- Labdaháló, pumpa
- Mérőszalag, stopper, síp,

E tantárgyból, a 20/2012. EMMI rendelet szerint meghatározott Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Tesztet (NETFIT), tanulóink nem képesek végrehajtani, az esetleges mérések nem mutatnának reális eredményt.

Ezért iskolánkban egy helyileg kidolgozott feladatsoron keresztül mérjük tanulóink fizikai és motorikus képességét. A mérést a testnevelő szakos pedagógus, testnevelés órán, évente két alkalommal végzi el, szeptemberben és májusában, a tanév elején meghatározott héten.

A fizikai és motorikus képességek mérésének értékelő táblázata alapján elért eredményeket a testnevelő rögzíti, és évről évre összehasonlítja, így kapva egy útmutatást a következő év fejlesztési tervéhez. A Tanulókat mindig önmagukhoz hasonlítjuk, így kapunk fejlődésükről egy reális képet.

A mérés területei:

- 6' egyenletes tempójú futás
- 50 m gyors futás
- 2' ingafutás (10 méteres távolság)
- Helyből távolugrás
- Kislabda dobás
- Kétkezes dobás hátra 2 kg medicinlabdával

A tanterv teljesítéséhez javasolt időkeret

	11. évfolyam	12. évfolyam
Heti óraszám, (36 hét)	5	5
Éves óraszám	180	180

A témakörök feldolgozására javasolt időkeret évfolyamonként

Témakör/Évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
1. Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	12 óra/ év	12 óra/ év
2. Gimnasztikai gyakorlatok	24 óra/ év	24 óra/ év
3. Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok	48 óra/ év	48 óra/ év
4. Labdás gyakorlatok	36 óra/év	36 óra/év
5. Sportjátékok elemi	60 óra/ év	60 óra/ év
Összesen:	180 óra	180 óra

11-12. évfolyam

1. Témakör: Rendgyakorlatok, téri tájékozódás		Óraszám: 12 óra/évfolyam
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt teljesítmény
Sorakozás	Önálló sorakozás magasság szerint oszlopban, vonalban.	Tudjon önállóan, magasság szerint sorban állni.
Járások	Járás egysoros, kétsoros oszlopban Nyitódás, záródás Helyben járás, jelre elindulás, megállás Járás lábujjhegyen, sarkon	Törekedjen a gyakorlatok minél pontosabb végrehajtására
Menetelés	Menetelés helyben járással, igazodás, sorbontás jobb és bal oldal érzékelése Menetelés zenére, ritmustartás, ritmusváltás adott jelre	Tudjon követéssel egymás mögött menetelni. Értse meg a vezényszavakat.
Testfordulatok	Sarkon jobbra, balra fordulatok vezényszóra	Tudjon segítséggel, ill. irányítással irányokat megkülönböztetni.
Elvárt, javasolt fogalmak: nyit, zár, jobb, bal, igazodás, sorbontás, magas, alacsony		

11-12. évfolyam

2. Témakör: Gimnasztikai gyakorlatok		Óraszám: 24 óra/évfolyam
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt teljesítmény
Kézi szer- és szabadgyakorlatok	Bot-, karika-, kötél-, szalag-, babzsák-, súlyzó- és labda alkalmazásával négyütemű gyakorlatok végzése.	Legyen képes az alapgyakorlatokat huzamosabb ideig végezni. Törekedjen az eszközök, kézi szerek rendeltetésszerű használatára. Egyszerű utasításokat értsen meg. Törekedjen a feladatok elvégzésére bemutatás alapján.
Mozgáselemek összekapcsolása ütemezéssel, ill. zenére	Begyakorolt mozgáselemek összekapcsolása (helyben futás, magas térdemelés, terpeszállás törzshajlítás, bokaérintés) Négyütemű gyakorlatok végrehajtása zenére, ütemtartással.	Mozgás-, és hallásfigyelmét legyen képes összehangolni. Legyen képes 2-4 ütemű mozgáselemeket összekapcsolni.
Elvárt, javasolt fogalmak: négyütemű gyakorlat, terpeszállás, oldalsó középtartás, mellső középtartás, magas tartás, kézi szerek megnevezése		

11-12. évfolyam

3. Témakör: Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok		Óraszám: 48 óra/évfolyam
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt teljesítmény
Futás, állórajt, térdelő rajt	Rövid, hosszú, középtávú futás, lassú, közepes és gyors iramban. Előre - hátra futás. Állórajtból, térdelő rajtból versenyfutás	Legyen képes minél nagyobb kitartással végezni a feladatot.
Guggolás	Guggoló járás	Értse meg a szóbeli utasításokat.
Kúszás, mászás	Kúszás padok között Mászás akadályokon át és bordásfalon	Megfelelő önismeret kialakítása, balesetmentes végrehajtásra törekvés.
Függeszkedés	Bordásfal gyakorlatok, függeszkedés	Törekedjen a kitartó feladatvégzésre.
Távolugrás	Helyből távolugrás, helyben rugózásból elrugaszzkodás páros lábról karlendítéssel, érkezés: guggolásba. Nekifutásból távolugrás, egy lábról elrugaszkodás.	Értse meg a szóbeli utasításokat.
Gurulóátfordulások előre, hátra	Sorozatban gurulóátfordulások	Segítség nyújtása társnak.
Egyensúlyozó járás	Egyensúlyozás talajon, padon, pad merevítőjén	Értse meg a szóbeli utasításokat. Törekedjen a balesetmentes végrehajtásra.
Elvárt, javasolt fogalmak: gyakorlatok megnevezése, sorozat. állórajt, méter		

11-12. évfolyam

4. Témakör: Labdás gyakorlatok		Óraszám: 36 óra/évfolyam
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt teljesítmény
Kislabda dobás	Kislabda dobás álló helyzetből, dobóterpeszből Célba dobás (kosár, kapu, céltábla) Alsó, felső dobások (különböző labdákkal)	Helyes technikai végrehajtásra törekedjen. Utasításokat, vezényszavakat értse meg.
Átadások	Egykezes, kétkezes mellső átadások különböző feladathelyzetben	Törekedjen a helyes technikai végrehajtásra. Utasításokat, vezényszavakat értse meg.
Labdavezetés	Váltott kézzel járás közben akadályok megkerülése, labdavezetések Lassú futás közben labdavezetés az ügyesebb kézzel Labdavezetés ügyesebb lábbal cél felé, akadályok megkerülése	Legyen képes egyre pontosabban labdát vezetni. Törekedjen a helyes technikai végrehajtásra.
Elvárt, javasolt fogalmak: gyakorlatok megnevezése, váltott kéz, dobóterpesz, labdavezetés		

11-12. évfolyam

5. Témakör: Sportjátékok elemei		Óraszám: 60 óra/évfolyam
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt teljesítmény
Kosárlabda	Alapállás, megindulás, megállás, labdavezetés, kosárra dobás, védekezés	Verseny- és csapatjátékokban képességeinek megfelelően a szabályok betartásával és az esetleges vereség elviselésére való készséggel vegyen részt.
Pingpong	Pingpongozás, átütés, szerválás, ütögetés, adogatás	Verseny- és csapatjátékokban képességeinek megfelelően a szabályok betartásával és az esetleges vereség elviselésére való készséggel vegyen részt.
Labdarúgás	Alapállás, megindulás, megállás, labdavezetés, átadás, kapura lövés, labda védeke	Verseny- és csapatjátékokban képességeinek megfelelően a szabályok betartásával és az esetleges vereség elviselésére való készséggel vegyen részt.
Tollaslabda	Szivacs- és tollaslabda ütögetése, átütés a háló másik oldalára	Verseny- és csapatjátékokban képességeinek megfelelően a szabályok betartásával és az esetleges vereség elviselésére való készséggel vegyen részt.
Kidobós játékok	Csapatban játszás	Törekedjen a szabályok betartására.
Úszás	Önfelelt játék és torna a vízben Mell-, gyors- és hátúszás elemeinek gyakorlása Táv úszása a már úszni tudóknak	Tartsa be a viselkedési és higiéniai normákat a vízben. Felszabadultan játsszon a vízben. Állóképessége fokozódjon. Törekedjen a különböző úszásnemek elemeinek minél jobb technikával történő elsajátítására.
Kerékpár, roller	Kerékpár, roller használata a szabadban	Képességének megfelelően tudja használni a kerékpárt és a rollert.
Téli foglalkozás	Szánkó húzása, tolása Hógolyózás	Élvezze a téli sportolási lehetőséget.
Kondicionáló gépek használata	Kondicionáló gépek célszerű használata	Legyen képes a különböző kondicionáló gépeket szakszerűen és balesetmentesen használni.
Elvárt, javasolt fogalmak: sportágak, tevékenységek megnevezése, kosárpálánk, kosár, kosárlabda, szerválás, kapu, gól, kétkezes mellső átadás		

Osztályfőnöki óra

Cél, feladat:

- Az osztályba járó tanulók közösségének kialakítása, fejlesztése, a csoporthoz tartozás, identitás tudatosítása.
- A tanulók segítése önismeretük fejlesztésében, személyiségük stabilizálása a lehetséges életpálya elérésének céljai érdekében.
- Segíti a szociális képességek (a kapcsolatteremtés, a kommunikáció, az empátia, a tolerancia, a kooperáció, a konfliktuskezelés stb. képességeinek) fejlesztését főként az osztályban megélt saját élmények, tapasztalatok alapján.
- A társadalmi beilleszkedés támogatása, az élet különböző területeire érvényes szabályok rendszerezése, a felnőtt élet megkezdésének előkészítése.
- Lehetőséget ad az iskolai közösségi programokhoz történő kapcsolódás előkészítésére, tervezésére, az ünnepélyeken, megemlékezéseken a csoport szerepvállalására.

Elvárt teljesítmény:

A tanuló képes:

- az osztályközösség és viselkedéskultúra alakítására
- saját képességeinek ismeretére, jövőjének reális tervezésére
- aktívan részt venni az intézmény és a lakóhely életében

A tanterv teljesítéséhez javasolt időkeret

	11. évfolyam	12. évfolyam
Heti óraszám, (36 hét)	1	1
Éves óraszám	36	36

A témakörök feldolgozására javasolt időkeret évfolyamonként

Témakör/Évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
1. Aktuális témák	13 óra/ év	13 óra/ év
2. Felkészülés a felnőtt életre.	10 óra/ év	10 óra/ év
3. Beilleszkedés, alkalmazkodás	13 óra/ év	13 óra/ év
Összesen:	36 óra	36 óra

11.-12. évfolyam

1. Témakör: Aktuális témák		Óraszám: 13 óra/évfolyam
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt teljesítmény
A közösség építése. A közösség életében adódó aktuális, váratlan események kezelési módjának elsajátítása.	Az iskola hagyományainak, történetének megismerése. A közösség életében felmerülő probléma megfogalmazása, véleményalkotás, vita (programválasztás, viselkedési, öltözködési, igazmondási konfliktusok).	Ismerje meg szűkebb és tágabb közösségét, annak életét, történéseit.
Egyéni és közösségi ünnepek, események ismerete. Felkészülés a közösség alkalmaira (ünnepélyek, külső programok).	Aktív részvétel ünnepeken (családi és közösségi alkalmakon), az ünnepnek megfelelő szokások, külsőségek megtartása (meghívó, plakátkészítés, vendégvárással kapcsolatos teendők, ünnepi műsorban szerepvállalás, fényképezés, beszámoló szóban.) Tervek készítése (naptáron bejelölni az alkalmakat), jelmez készítése, öltözék megválasztása, a közös élmények megbeszélése, az elkészült fotók, felvételek közös megtekintése, a látottak megvitatása.	Legyen képes közös megegyezés alapján programokat tervezni, a közös eseményeken aktívan részt venni. Merje saját véleményét megfogalmazni, azt bátran képviselni.
Tágabb közösségről szóló hírek, események követése, a megfelelő alkalmakon aktív-passzív részétel.	Tanulmányi séta, kirándulás, múzeumlátogatás. A tapasztalatok, ismeretek rendszerezése. Újságcikkekben, napi híradóban, magazinműsorban olvasott, hallott, látott esetek megbeszélése, saját ítélet megfogalmazása. Egyéni tapasztalatok, vélemények gyűjtése.	Képességeinek megfelelően legyen együttműködő, a viták során tanúsítson toleranciát.
Elvárt, javasolt fogalmak: Az ünnepekkel, eseményekkel, osztályközösséggel kapcsolatos fogalmak köre.		

11.-12. évfolyam

2. Témakör: Felkészülés a felnőtt életre.		Óraszám: 10 óra/évfolyam
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt teljesítmény
A felnőtt lét előnyei, hátránya. Kötelességek, törvények, szabályok. (iskolai, tűz- és balesetvédelmi szabályok)	A felnőtt lét kívánatos tulajdonságainak tudatos megfogalmazása. Írott és íratlan szabályok betartása, megszegése, következmények.	Ismerje és tartsa be az általános balesetvédelmi szabályokat.
Időbeosztás. Napi rutin tudatos alakítása. (munka, pihenés, szórakozás, helyes, helytelen)	Saját napirend összeállítása. Pihenés: kirándulás, testedzés, tánc, kézműves tevékenységek Egészségmegőrzés kondicionálás lehetőségei (életmód, életvitel).	Képességeinek megfelelően legyen képes erőfeszítéseket tenni a napi rutin megtartása érdekében. Ismerje a pihenés formáit.
Lakás (fenntartási költségei, takarékoság, lakás tisztántartása)	Lakás tisztántartása, rendje. (napi, heti, havi teendők) A pénz értékének tudatosítása. A takarékoság lehetőségeinek számbavétele.	Ismerje fel a kulturált környezet fontosságát.
A felnőtt élettel kapcsolatos élethelyzetek számbavétele Lakás (fenntartási költségei, takarékoság, lakás tisztántartása) Pályaválasztás, munkavállalás, munkahely	Reális és irreális tervek. Különböző munkakörökhöz szükséges tulajdonságok megfogalmazása, tudatosítása. A tervezett élet előnyeinek tudatosítása. Képességlista készítése számbajövő munkaörökről (pl.: takarító: pontos, kitartó, megbízható, rendszerető) Különböző munkahelyek megismerése, tanulmányi séták (boltok, raktárak, műhelyek) Beszélgetés, szituációs játék Megcélzott szakma szerinti képességek intenzívebb fejlesztése (megtartó emlékezet fejlesztése, tevékenység egyre hosszabb ideig való végzése, utasítások pontos követése)	Alakuljon ki minél pontosabb önismerete, törekedjen a különböző helyzeteket reálisan értékelni.
Saját személye körüli teendők (higiénia, öltözködés, kulturált megjelenés, egészséges	Személyes higiénia napi rutinja, heti-havi teendők számbavétele, tudatosítása. Egészségmegőrzés, az egészségkárosító szokások számbavétele.	Ismerje az ápoltság kritériumait.

étkezés, intim szféra)	Videofilm megtekintése, megbeszélése.	
Elvárt, javasolt fogalmak: munkafegyelem, baleset, figyelem, létfeltétel, táplálkozás, lakás, ruházkodás, a pénz értéke, törvény, szabály, igazságszolgáltatás, büntetés, saját érdek, személyi igazolvány, határátlépés, állampolgár, sajátkezü aláírás, tájékozódás, tapasztalatszerzés, próbálkozás, tanács, tanácsadó, kötelesség, mulasztás, tévedés, hiba kijavítása, elnézés kérése, takarékoskodás, ápoltság, taszító, vonzó, sminkelés, káros szokás, egészségmegőrzés, mértékletes, lustaság, jóleső fáradtság, szenvedély, visszautasítás		

11.-12. évfolyam

3. Témakör: Beilleszkedés, alkalmazkodás		Óraszám: 13 óra/évfolyam
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt teljesítmény
Tanulói jogok és kötelességek. Tűz- és balesetvédelem.	Az iskola különböző helyiségeinek megtekintése, balesetmentes használatának megfogalmazása. Az iskolai házirendben foglalt jogok és kötelességek megismerése. Időbeosztás, órarend.	Legyen képes különbséget tenni a jogok és kötelességek között, a szabályokat elfogadni.
Házirend, napirend, tanórán kívüli elfoglaltságok	A tanórán kívüli tevékenységek beillesztése a napirendbe.	Törekedjen egy helyes napirend kialakítására.
Tanulás és tudás, tanulási módszerek	A tanulás jelentősége. Beszélgetés a különböző tanulási lehetőségekről.	Ismerje fel a tudás értékét.
Műhelyek, munkahelyek, munkatársi kapcsolat Gyakorlati tantárgyakkal kapcsolatos képességek feltérképezése (kézügyesség, kitartás, pontosság, megbízhatóság)	Séta, tanulmányi kirándulás Különböző munkahelyek, műhelyek feltérképezése. Kapcsolatépítés, aktív együttműködés.	Saját képességei ismeretében tudjon reális munkalehetőségeket megnevezni.
Elvárt, javasolt fogalmak: egyéni tanulás, tanulócsoporthoz, kötelező tanóra, igazolt-igazolatlan hiányzás, legális munkavégzés, feketemunka, múlt, közelmúlt, együttérzés, önkéntesség, karitatív tevékenység		

Ábrázolás-alakítás

Cél, feladat:

- Alapozza meg a funkcióöröm motivációs hátterével a különböző ábrázoló- alakító tevékenységekben az alkotóképességet.
- Alakuljon ki és fejlődjön a kreatív önkifejezés igénye a vizuális művészetek eszköztárának felhasználásával.
- Fejlődjön a tanulók képzelőereje, fantáziája.
- Figyeljék és ismerjék meg pontosan környezetüket, fejlődjön a figyelem, feladattudat, észlelés és finommotorika.
- Tapasztalati élményeik alapján tevékenykedjenek szívesen, fejlődjön alkotásvágyuk.
- Alakuljon ki a tanuló pozitív énképe a felfedezések és a siker örömeivel fejlődjön, önismerete.
- A tantárgy szemléletformáló hatása által fejlődjön a tanuló esztétikai érzéke.
- Tárgyak, cselekvések, jelenségek megfigyeltetése, építészeti és művészeti értékek megismertetése.
- Az ábrázolás-alakításhoz szükséges eszközök, anyagok megismertetése és megnevezése, a munkavégzés során az anyagokról szerzett tapasztalatok összegyűjtése.
- Tantárgyi ismeretek bővítése, ismerkedés a műalkotásokkal, tantárgy-specifikus jártasságok, készségek fejlesztése.
- Hagyományápolás, népszokásokról, nevezetes napokról való ismeretek folyamatos bővítése.

Elvárt teljesítmény

A tanuló, képességeinek megfelelően legyen:

- képes esztétikus dísz- és használati tárgyak létrehozására,
- képes életkorának megfelelő szintű jártasság megszerzésére, a technikai eljárásokban (rajzolásban, festésben, mintázásban, tárgykészítésben),
- képes személyes és közös élmények, érzelmek, emlékek megjelenítésére képi formában,
- megismeri a művészi alkotások, népművészeti tárgyak, helyi hagyományok alapjait.

A tanterv teljesítéséhez javasolt időkeret

	11. évfolyam	12. évfolyam
Heti óraszám, (36 hét)	2	2
Éves óraszám	72	72

A témakörök feldolgozására javasolt időkeret évfolyamonként

Témakör/Évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
1. Vizuális ábrázolás	20 óra/ év	20 óra/ év
2. Komplex alakító tevékenységek	30 óra/ év	30 óra/ év
3. Népünk művészete	10 óra/ év	10óra/ év
4. Elemi ismeretek művészeti alkotásokról	12 óra/ év	12 óra/ év
Összesen:	72 óra	72 óra

11.-12. évfolyam

1. Témakör: Vizuális ábrázolás		Óraszám: 20 óra/évfolyam
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt teljesítmény
A színkeverés (kék-sárga, piros-sárga, kék-piros). Festés	Színkeverés. A komplementer színek egymásra gyakorolt hatásának megfigyelése alkotásokon.	Tudja önállóan használni a festés eszközeit. Törekedjen a színkeverés minél pontosabb végrehajtására.
Festés	Festés zenére, szabadon – a hangok és színek kifejezőerejének hangsúlyozásával (nagy méretű papíron).	Törekedjen a gyakorlat minél pontosabb végrehajtására. Tudja érzelmét megjeleníteni az alkotásban.
Rajzolás, festés	Ünnepi dekoráció készítése (közös munka)	Törekedjen a közös tevékenységben együttműködni.
Rajzolás-színezés	Saját élmények megörökítése színek hangulati kifejezőerejének alkalmazásával.	Tudja segítséggel alkalmazni a színek hangulati kifejezőerejét.
Rajzolás és festés	Közös élmények (tábor, kirándulás) megörökítése (csoportmunka).	Közös alkotásban együttműködő legyen.
Rajzolás-színezés	A látható valóság rajzolásának tökéletesítése, rajzolás modell után: - gyümölcsök, virágok, tájábrázolások, - portré (fej), emberalak, - mozdulatok pontos megfigyelése és lerajzolása.	Képes legyen megfigyeléseit visszaadni rajzos formában.
Festés – rajzolás	Illusztráció készítése különböző irodalmi alkotásokhoz (vers, mese).	Segítséggel tudjon illusztrációt készíteni. Legyen összefüggés a kép és a szöveg között.
Elvárt, javasolt fogalmak: Színek. Színek egymásra gyakorolt hatásával kapcsolatos fogalmak (derítés, tompítás, kiemelés). Ünnepek szimbólumainak ismerete (Mikulás csizma, Március 15. kokárda). Színek, tónusok. Érzések, érzelmek, hangulatok. Ünnepek szimbólumai. Az ábrázolandó élőlények, tárgyak, részeinek megnevezése. Arányokkal kapcsolatos fogalmak. Térbeli elrendezéssel kapcsolatos fogalmak.		

11.-12. évfolyam

2. Témakör: Komplex alakító tevékenységek		Óraszám: 30 óra/évfolyam
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt teljesítmény
Anyagvizsgálat	Anyagok válogatása anyagfajták és használhatóság szerint.	Irányítással tudja felismerni a különböző anyagfajtákat, megnevezni jellemző tulajdonságait.
Tárgyak készítése	Marionett baba készítése	Törekedjen irányítással elkészíteni a tárgyat.
Plakett készítés, festés, kisütés.	Só-liszt plakettek készítése, festése, kisütése.	Törekedjen irányítással elkészíteni a tárgyat.
Tárgyak készítése agyagból	Agyagtálak, poharak készítése, díszítése.	Tudjon segítséggel, ill. irányítással tárgyat készíteni.
Tárgyak készítése agyagból. Festés	Ünnepi asztaldekoráció készítés: gyertyatartó, váza, szalvétatartó agyagból. Edényalátét készítés: festett csempe.	Törekedjen irányítással elkészíteni a tárgyat.
Mozaikkép készítése.	Gombmozaik készítés.	Törekedjen elsajátítani az anyag-megmunkálási technikát.
Fonalkép készítése.	Fonalkompozíció ragasztással.	Tudjon segítséggel, ill. irányítással tárgyat készíteni.
Tárgyak készítése műanyag flakonból.	Különböző műanyag flakonból madáretető, stb. kialakítása vágással.	Törekedjen elsajátítani az anyag-megmunkálási technikát.
Tárgyak készítése természetes anyagból.	Terménybáb készítés. Kéreg-termény kompozíció.	Törekedjen irányítással elkészíteni a tárgyat.
Kép készítése.	Szárított növény festése mártással, ebből ikebana készítés háncs, kéreg felhasználásával (kép, asztaldísz).	Tudjon segítséggel, ill. irányítással tárgyat készíteni.
Textil festése.	Díszszalvéta pecsételéssel, nyomdázással. díszterítő festés sablonnal, vagy nyomómintával.	Törekedjen elsajátítani az anyag-megmunkálási technikát.
Ünnepi dekorációkészítés.	Poháralátét készítés, vágás, ragasztás vagy festés. Ünnepi papírdékoráció.	Törekedjen irányítással elkészíteni a tárgyat.

Papírhajtogatás, papírkompozíció.	Papírhajtogatás: díszboríték. Papírkompozíció: üdvözlő kártya.	Tudjon segítséggel ill. irányítással tárgyat készíteni.
<p>Elvárt, javasolt fogalmak: Természetes anyagok (természetben megtalálható formában és feldolgozott állapotban, pl.: kéreg, termény, papír, léc,). Mesterséges anyagok (műanyagok). Az elkészítés részfolyamataival kapcsolatos fogalmak. Az elkészített tárgy megnevezése, funkciója. A különböző anyagfajták megnevezése. Jellemző tulajdonságokra vonatkozó fogalmak (üveg, fa, fém, műanyag, textil, stb.) Gyakori felhasználási területeik. Az elkészítés részfolyamataival kapcsolatos fogalmak. Az elkészített tárgy megnevezése, funkciója.</p>		

11.-12. évfolyam

3. Témakör: Népünk művészete		Óraszám: 10 óra/évfolyam
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt teljesítmény
Népművészeti alkotások fajtái.	Népművészeti albumok és gyűjtemények megtekintése.	Tudja felismerni a népművészeti a alkotásokat.
Népművészeti alkotások fajtái. A népművészetben levő változatosság, sokszínűség (kor, szín, korosztály, anyag, technika) megismerése.	Alkotók megfigyelése munka közben.	Érdeklődve, kitartóan figyelje az alkotómunkát.
Ismerkedés népszokásainkkal (szüreti bál, aratással kapcsolatos szokások, vásárok, esküvők).	Nevezetes ünnepek „Jeles napok”jellegzetes magyar népszokásokkal kapcsolatos tárgyak, ábrázolások gyűjtése, készítése (viselet).	Ismerjen népszokásokat. Tudja felismerni a népművészeti a alkotásokat.
Ismerkedés népszokásainkkal (szüreti bál, aratással kapcsolatos szokások, vásárok, esküvők).	Régi falusi hétköznapi munkavégzéssel kapcsolatos eszközök (tájház, skanzen), ünnepi alkalmak során használt öltözék, tárgyak (pl.: pásztorbot, furulya, szövőszék, fonások, stb) gyűjtése, néprajzi tárgyú filmek megtekintése.	Ismerjen népi hagyományokat. Tudja felismerni a népművészeti a alkotásokat.
Népművészeti alkotások fajtái.	Tanulmányi kirándulás, helyi kiállítások, gyűjtemények meglátogatása, látogatás Opusztaszer – Emlékparkba néprajzi tárgyú kiállításra.	Ismerje fel a tárgyakat nevezze meg funkcióját.

Ismerkedés népszokásainkkal (szüreti bál, aratási szokások, vásárok, esküvők).	Alkalomhoz kötött kirakodó vásár meglátogatása, élmények megbeszélése.	Ismerje meg a népművészet ágait.
Elvárt, javasolt fogalmak: Hímzés, fafaragás, fazekasság, szövés, fonás, mézeskalács, bőrművesség. Néphagyományokhoz kapcsolódó fogalmak.		

11.-12. évfolyam

4. Témakör: Elemi ismeretek művészeti alkotásokról		Óraszám: 12 óra/évfolyam
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt teljesítmény
Művészeti alkotások megtekintése. Az ábrázolt személyek, események, érzelmek „felfedezése” a művekben.	Múzeumlátogatás.	Tudja megosztani múzeumi látogatás tapasztalatait, élményeit. Törekedjen művészeti alkotásokat érdeklődéssel szemlélni.
Művészeti alkotások megtekintése. Az ábrázolt személyek, események, érzelmek „felfedezése” a művekben.	Albumok, kiadványok, reprodukciók szemlélése, a művek által nyújtott gondolatok, érzelmek, vélemények közlése.	Törekedjen művészeti alkotásokat érdeklődéssel szemlélni.
Művészeti alkotások megtekintése.	Lehetőség szerint: művészek megfigyelése alkotás közben (műterem-látogatás, utcai művészek megfigyelése munka közben).	Törekedjen művészeti alkotásokat érdeklődéssel szemlélni.
Elvárt, javasolt fogalmak: Egyszerű esztétikai fogalmak. Művészeti tevékenységekhez kapcsolódó fogalmat (festő, grafikus, szobrász, dombormű).		

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Készségfejlesztő Iskola gyakorlati évfolyam szakmai programját a *szülői egyesület* 2022. szeptember 01. napján tartott ülésén **véleményezte**.

-----
szülői szervezet képviselője

A Készségfejlesztő Iskola gyakorlati évfolyam szakmai programját a *nevelőtestület* 2022. augusztus 26. napján tartott ülésén **elfogadta és jóváhagyásra javasolta**.

-----
igazgató

A Készségfejlesztő Iskola gyakorlati évfolyam szakmai programját a *fenntartó* 2022. szeptember 01. napján **egyetértését** fejezte ki.

-----
fenntartó

Szeged, 2022. szeptember 01.